

Rechter wil geen alcohol in tankstations

Interview met Wim van Dalen, directeur van het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid -STAP-, over de actie van pomphouders om verkoop van alcohol door tankstations mogelijk te maken.

Op 18 juli 2013 bepaalde de Nederlandse rechter dat het verbod op de verkoop van alcohol in tankstations intact blijft. Actievoerende pomphouders stuurden aan op het proefproces mede namens de belangenvereniging BETA van de tankstations. Actievoerder Ewout Klok weet nog niet of hij in hoger beroep gaat.

Wat vindt u ervan dat dit verbod van kracht blijft?

Ik ben een voorstander van het verbod op de verkoop van alcohol in tankstations. De belangrijkste reden is vanzelfsprekend de verkeersveiligheid. Het argument van BETA dat het effect van het bestaande verbod niet wetenschappelijk is aangetoond vind ik niet overtuigend. De invoering van het verbod op alcoholverkoop in 2000 is namelijk een onderdeel van een groot aantal maatregelen die de Nederlandse overheid genomen heeft om het rijden onder invloed tegen te gaan. En dat totale pakket aan maatregelen heeft wel degelijk effect gehad. Dit blijkt uit de afname van het rijden onder invloed en ook van het aantal geregistreerde alcoholgerelateerde verkeersdoden. In 2000 reed 4,4% van de bestuurders in weekendnachten met meer dan 0,5 promille in het bloed (Infrastructuur en Milieu, 2012), in 2011 was dat bij 2,4% van de bestuurders het geval. Aan het begin van deze eeuw schatte men het aantal verkeersdoden vanwege alcohol op 345 en in 2011 was dat 125 (SWOV, 2011); 1 op de 5 doden in het verkeer wordt nu toegeschreven aan het gebruik van alcohol.

Komt dit verbod de verkeersveiligheid ten goede?

Ik ben ervan overtuigd dat een verbod op alcoholverkoop in tankstations de verkeersveiligheid ten goede komt. Niet iedereen zal er alcohol kopen om het direct te consumeren, maar de verleiding is bij velen aanwezig dat wel te doen. Direct of tijdens het rijden. Immers een grote groep Nederlanders is afhankelijk van alcohol en elke confrontatie met alcohol, ook tijdens verkeersdeelname, wordt door hen beleefd als een uitnodiging om te drinken. Zeker als ze een gekoeld blikje bier zien. Overigens zijn er ook talloze mensen die niet afhankelijk zijn van alcohol die het drinken ervan combineren met verkeersdeelname. Vergeet daarnaast de beroepschauffeurs niet. Velen van hen brengen de nacht door op de parkeerplaats van een tankstation en de verleiding om 's avonds teveel alcohol te drinken is veel groter als er bier wordt verkocht. En zoals bekend: menig chauffeur is 's morgens nog onder invloed van de alcohol die de avond ervoor is gedronken. Ook als alleen passagiers alcohol drinken kan de verkeersveiligheid in het geding zijn.

Kunt u zich vinden in het bezwaar van de pomphouders dat alcohol niet bij een tankstation maar wel bij een wegrestaurant mag worden verkocht?

Tankstations zitten letterlijk aan de weg en alleen al om die reden is alcohol voor mij een product dat in een dergelijke risicovolle situatie niet beschikbaar dient te zijn. Het is zeer waarschijnlijk dat de verkoop van alcohol in tankstations leidt tot meer verkeersslachtoffers. Ik ga ervan uit dat deze branche dat gevolg niet op haar geweten wil hebben. En wat die wegrestaurants betreft. Ik ben er ook op tegen dat er daar alcohol wordt geschonken. Maar de situatie is duidelijk anders. Het gaat niet om cafés langs de weg, maar om wegrestaurants waar meestal ook wordt gegeten.

Een ander argument van de tankstations is dat alcohol toch ook gewoon in supermarkten verkocht mag worden.

Inderdaad mag zwak-alcoholhoudende drank in supermarkten worden verkocht. Maar er zijn meer winkels waar geen alcohol verkocht mag worden. Geen enkele niet-levensmiddelenwinkel mag sinds 2000 nog alcohol voor thuisgebruik verkopen. Zo uitzonderlijk is het verbod in tankstations dus ook niet. Echter ook als een tankstation een levensmiddelenafdeling heeft is de verkoop van alcohol daar verboden.

Klopt het dat in de EU en de ons omringende landen er geen verbod is op de verkoop van alcohol bij tankstations?

Nee, dat klopt niet. Er gelden uiteenlopende restricties voor de verkoop van alcohol bij tankstations in: Cyprus, Finland, Frankrijk, Italië, Litouwen, Noorwegen, Portugal, Slovenië, Zweden en Groot-Brittannië (WHO, 2011). België overweegt een totaal verbod. In de Duitse deelstaat Baden-Württemberg mag er tussen 10 uur € avonds en 5 uur € morgens geen alcohol verkocht worden in o.m. tankstations. Uit recent onderzoek blijkt (Marcus, 2013) dat door die maatregel het aantal alcoholgerelateerde ziekenhuisopnames is afgenomen.

Bronnen:

1. S. Houwing, M.C.B. Reurings & N.M. Bos. Schatting van het aandeel verkeersdoden als gevolg van rijden onder invloed van alcohol; Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV, Leidschendam, 2011.
2. B. Kengen & M de Wit. Rijden onder invloed in Nederland; ontwikkeling van het alcoholgebruik van automobilisten in weekendnachten. Infrastructuur en Milieu, 2012.
3. J. Marcus. Reducing binge drinking? The effect of a ban on late-night off-premise alcohol sales on alcohol-related hospital stays in Germany; DIW Berlin, 2013.
4. WHO. Global Health Observatory Data Repository. Genève, 2011.

Utrecht, 26 juli 2013

Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid (STAP)

Postbus 9769 | 3506 GT | Utrecht

T: +31 (0)30 6565 041 | F: +31 (0)30 6565 043

E: wvandalen@stap.nl | I: / www.stap.nl

Congres Lokaal Toezicht Drink- en
Horecawet
Ede, 19 september 2013
www.alcoholbeleid.nl/beleid/congressen

Het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid is een onafhankelijk kennisinstituut dat zich inzet voor een effectief alcoholbeleid en voor publieke bewustwording van de gezondheidsrisico's van alcohol